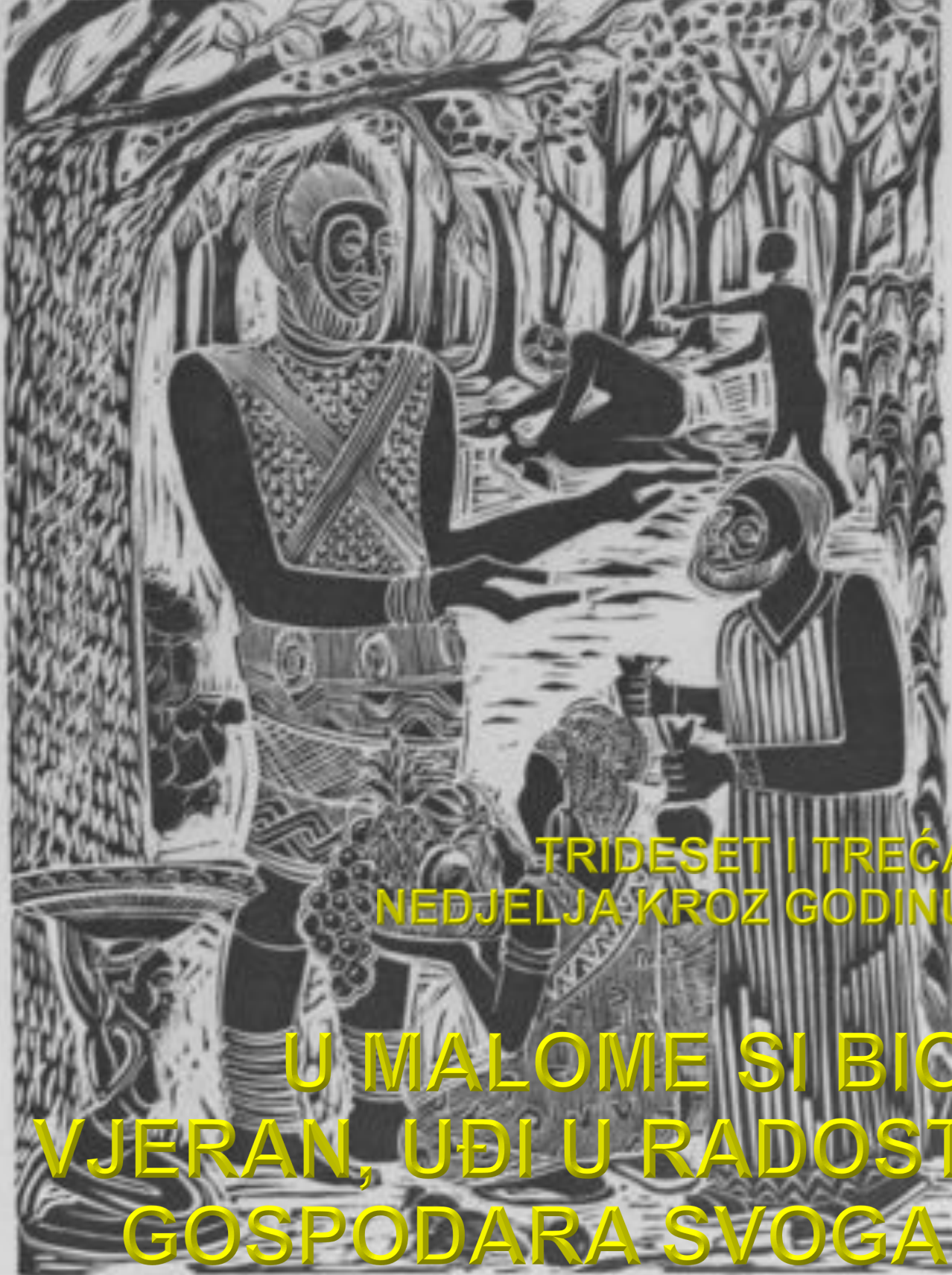

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TRIDESET I TREĆA
NEDJELJA KROZ GODINU

U MALOME SI BIO
VJERAN, UĐI U RADOST
GOSPODARA SVOGA!

Parable of the Sower

1975

© Gerald Gandy 1975

STUDENI

Ned. 19. **XXXIII. NEDJELJA KROZ
GODINU**

Pon. 20. Bazilije, Edmund, Franjo Can

Uto. 21. **Prikazanje Blažene Djevice
Marije,**
Mavro Porečki

Sri. 22. Cecilija

Čet. 23. Klement I. papa, Kolumban

Pet. 24. Andrija Dung-Lac i vijetnamski
mučenici, KrševanSub. 25. Katarina Aleksandrijska,
Erazmo

MEDITACIJA

Gospodine

SLUŽBA RIJEČI
XXVIII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

U malome si bio vjeran,
uđi u radost gospodara svoga! 4

HOMILIJA

A s kim ti bankariš? 8

KATEHEZA

Što učiniti s povjerenim talentima? 10

Mali vjeronaučni leksikon 14

SPOMENDAN

Andrija Dung-Lac i
vijetnamski mučenici 17

NAŠI POKOJNI 18

Naslovnica:

Slika preuzeta s: <https://www.progressiveinvolvement.com>

mihael

34/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkanđela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2023.), broj 35 (586); trideset i treća nedjelja kroz godinu, 19. studenoga 2023.

Kontakt:

vlč. **Željko Rakošec**, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr**Vinko Bakula**, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805, e-mail: vbakula@mup.hr

Gospodine

Gospodine, ne pripadam onima,
koji imaju strah pred tobom.
Ne spadam među one , koji vjeruju,
da nam nešto daješ,
kako bi nas iskoristio i opljačkao.
Ne, Gospodine, tako ne mislim.
Stvari vidim sasvim drugačije,
Ja sam promišljeniji –
i želim biti kod toga ostati normalan..
Doduše, ti si mi dao talente, ali...
zašto se moram previše mučiti,
zašto moram sve to tako uzeti ozbiljno,
zašto se moram toliko angažirati,
ako se s manjim ide?
Ponekad si mislim,
ne smije se ipak pretjerivati,
ne smije se biti pristran...
Gospodine, kad tako mislim,
Primjećujem kako polako formuliram i izričem svoje izgovore,
kako tražim razloge za opravdanje što sam premalo poslova
sa svojim talentima.
Ne, Gospodine,
Nemam strah pred tobom,
znam da nisi strog gospodar,
znam da nisi škrt,
no ja...
lijen sam, komotan, proračunat...
ja sam...
Gospodine, sad znam točno;
ne pripadam onima
koji se posve zalažu da bi iz tvojih darova
najviše izvukli.

Prvo čitanje: Izr 31, 10-13.19-20.30-31

Vješto radi rukama marnim.

Čitanje Knjige Mudrih izreka

Tko će naći ženu vrsnu?
Više vrijedi ona nego biserje.
Muževljevo se srce uzda u nju
i blagom neće oskudijevati.
Ona mu čini dobro, a ne zlo,
u sve dane vijeka svojeg.
Pribavlja vunu i lan
i vješto radi rukama marnim.
Rukama se maša preslice
i prstima drži vreteno.
Siromahu dlan svoj otvara,
ruke pruža nevoljnicima.
Lažna je ljupkost, tašta je ljepota:
žena sa strahom Gospodnjim
zaslužuje hvalu.
Plod joj dajte ruku njezinih
i neka je na vratima hvale djela njezina!

Riječ Gospodnja

Pjesmom o vrsnoj ženi završava se biblijska Knjiga mudrih izreka. Ta knjiga zbirka je poslovice i mudrih misli koje su nastajale stoljećima. Knjiga se tradicionalno pripisuje mudrom kralju Salomonu (Izr 1,1), ali se u samoj knjizi spominju i drugi mudraci sa svojim zbirkama izreka (npr. Agur 30,1 i Lemuel 31,1).

Možemo se upitati zašto mudre izreke završavaju upravo pjesmom o vrsnoj ženi i predložiti dva međusobno povezana odgovara. Prvi odgovor sastoji se u tome da je u drevnim kulturama bilo sasvim uobičajeno personificiranje mudrosti u liku žene, a drugi odgovor objašnjava kako se to čini u biblijskoj pjesmi o vrsnoj ženi.

U odabranim recima današnjega prvog čitanja jednostavno je odgovoreno u čemu se sastoji ženska mudrost. Može nam se činiti daje to odveć odraz patrijarhalnog društva i mentaliteta, ali se vrsnost žene, htjeli ne htjeli, očituje u njezinim svakodnevnim kućanskim poslovima. Danas nije popularno, a ni dobro, takve poslove nazivati i smatrati samo ženskima, ali je i sada kao i nekad važno uočiti njihovu vrijednost. Mudrac koji piše pjesmu u vrsnoj ženi izrekao je najveću pohvalu često nezamjetnom ali nezamjenjivom 'zanimanju' supruge i majke koja vodi brigu u svojoj obitelji i kući i ima osjećaja za sve siromašne i potrebne, te nas tako sve poučava duhovnosti svakodnevnicu u radosnom obavljanju svojih osnovnih dužnosti.

U kontekstu misnih čitanje pri koncu liturgijske godine ističe se i eshatološka vrijednost takve duhovnosti, jer je vrsna žena zapravo model ispravnog svakodnevnog stava u iščekivanju dolaska Gospodina koji je već „na Vratima“.

Otpjevni psalam: Ps 128, 1-5

Blago svima koji se boje Gospodina!

Blago svakome koji se boji Gospodina,
koji njegovim hodi stazama!
Plod ruku svojih ti ćeš uživati,
blago tebi, dobro će ti biti.

*****

Žena će ti biti kao plodna loza
u odajama tvoje kuće;
sinovi tvoji ko mladice masline
oko stola tvogega.

*****

Eto, tako će biti blagoslovljen čovjek
koji se boji Gospodina!
Blagoslovio te Gospodin sa Siona,
uživao sreću Jeruzalema
sve dane života svojega!

*****

Drugo čitanje: 1Sol 5, 1-6

Da vas Dan ne zaskoči kao kradljivac.

Čitanje Prve poslanice sv.

O vremenima i trenucima nije, braćo, potrebno pisati vam. Ta i sami dobro znate da Dan Gospodnji dolazi baš kao kradljivac u noći. Dok još budu govorili: „Mir i sigurnost“, zadesit će ih iznenadna propast kao trudovi trudnicu i neće umaći.

Ali vi, braćo, niste u tami, da bi vas Dan mogao zaskočiti kao kradljivac: ta svi ste vi sinovi svjetlosti i sinovi dana. Nismo doista od noći ni od tame. Onda i ne spavajmo kao ostali, nego bdijmo i trijezni budimo.

Riječ Gospodnja

Psalam 128 mogli bismo nazvati pjesmom o sretnoj obitelji.

U njemu se kao ideal životne sreće predstavlja obitelj čovjeka koji se boji Boga i ide njegovim stazama. Takav čovjek blagoslovljen je u svemu, a blagoslov je u biblijskoj terminologiji u određenom smislu sinonim za plodnost. Žena bogobojazna čovjeka rađa mu brojne sinove i time se ispunja onaj blagoslov kojim je Bog blagoslovio prvog čovjeka i ženu (Post 1,28). Štoviše, on je za razliku od Adama kojemu je nakon grijeha zemlja rađala „trnjem i korovom“ blagoslovljen i u svakom djelu svojih ruku.

Uz pitanje o konačnoj sudbini umrlih u solunskoj je zajednici aktualno i pitanje Dana Gospodnjega, to jest kada će točno Krist ponovno doći u slavi. Rečenicom „o vremenima i trenucima nije, braćo, potrebno pisati vam“, Pavao podsjeća da nije važno bespotrebno izračunavanje točnog vremena kada će se to dogoditi nego je važno biti u svakom trenutku pripravan. Dan Gospodnji doći će sigurno i iznenada, no oni koji žive u svjetlu nemaju se čega bojati. Razlika između sinova svjetla ili dana i onih koji su od noći ili tame ovdje je prikazana daleko od svake misterioznosti. Sinovi svjetla oni su koji budni i trijezni očekuju Kristov dolazak, te se za nj neprestano pripremaju živeći pravedno u svakodnevnom životu, dok sinovi noći i tame žive u prividnom miru i sigurnosti zaboravljajući na stvarnost kratkoće vremena, te je njihova propast neizbježna, kao što je neizbježno da trudna žena rodi.

Evandjelje: Mt 25, 14-30

U malome si bio vjeran, uđi u radost gospodara svoga!

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme:

Reče Isus svojim učenicima ovu prisodobu:

Čovjek, polazeći na put, dozva slugu i dade im svoj imetak. Jednomu dade pet talenata, drugomu dva, a trećemu jedan – svakomu po njegovoj sposobnosti. I oputova. Onaj koji je primio pet talenata odmah ode, upotrijebi ih i stekne drugih pet. Isto tako i onaj sa dva stekne druga dva. Onaj naprotiv koji je primio jedan ode, otkopa zemlju i sakri novac gospodarov. Nakon dugo vremena dođe gospodar tih slugu i zatraži od njih račun. Pristupi mu onaj što je primio pet talenata i donese drugih pet govoreći:

‘Gospodaru! Pet si mi talenata predao. Evo, drugih sam pet talenata stekao!’

Reče mu gospodar:

‘Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga!’

Pristupi i onaj sa dva talenta te reče:

‘Gospodaru! Dva si mi talenta predao. Evo, druga sam dva talenta stekao!’

Reče mu gospodar:

‘Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga.’

A pristupi i onaj koji je primio jedan talenat te reče:

‘Gospodaru! Znadoh te: čovjek si strog, žanješ gdje nisi sijao i kupiš gdje nisi vijao. Pobjah se stoga, odoh i sakrih talenat tvoj u zemlju. Evo ti tvoje!’

A gospodar mu reče:

‘Slugo zli i lijeni! Znao si da žanjem gdje nisam sijao i kupim gdje nisam vijao! Trebalo je dakle da uložiš moj novac kod novčara i ja bih po povratku izvadio svoje s dobitkom. Uzmite stoga od njega talenat i podajte onomu koji ih ima deset. Doista, onomu koji ima još će se dati, neka ima u izobilju, a od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima. A beskorisnoga slugu izbacite van u tamu. Ondje će biti plač i škrgut zubi.’

Riječ Gospodnja

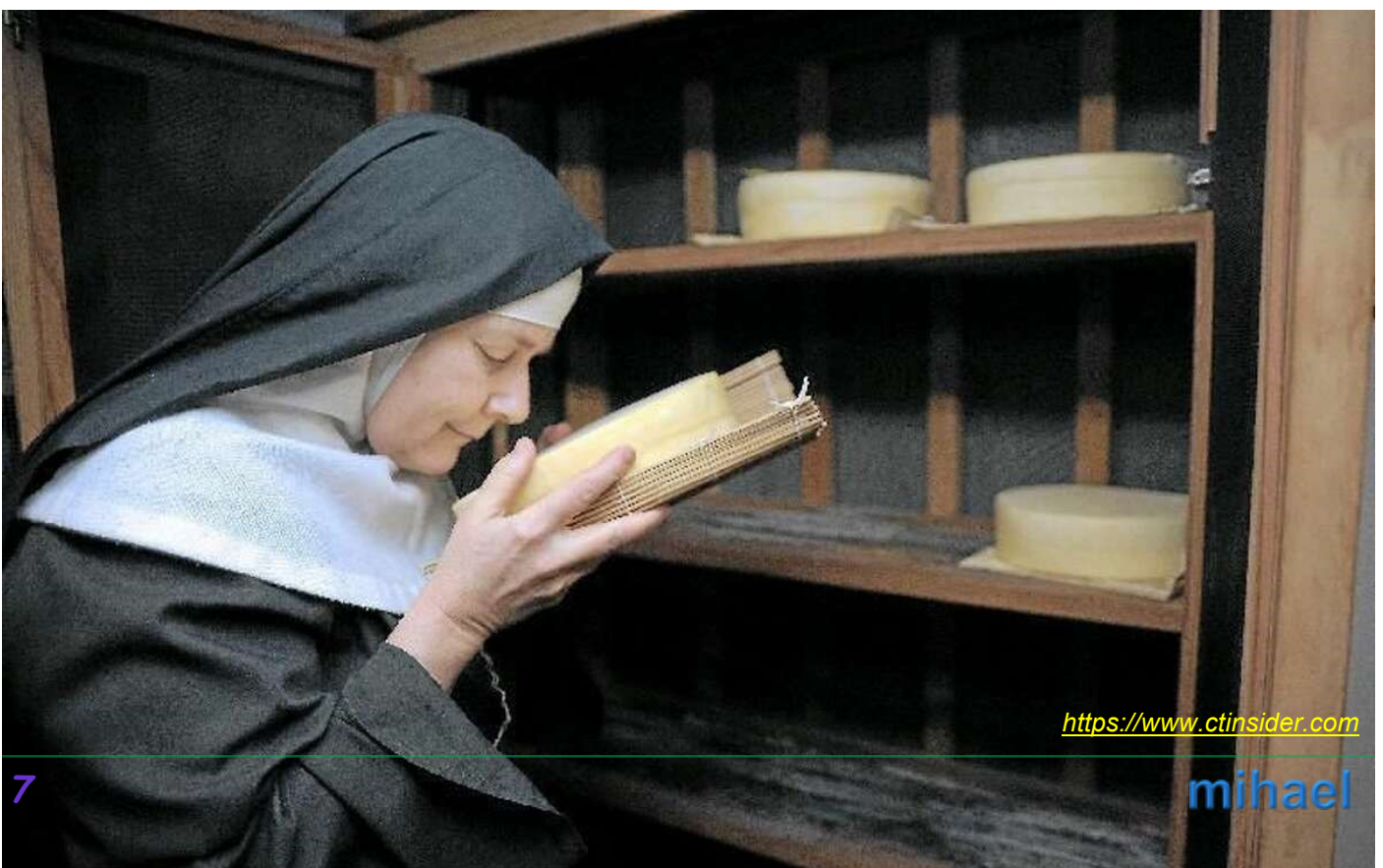
Nakon 23. poglavlja u kojemu se nalazi polemika protiv farizeja i pismoznanaca, Matej nastavlja s eshatološkom besjedom (Mt 24) nakon koje dodaje tri prisposdobe koje govore o bdjenju (Mt 25): Deset djevica, Talenti i Konačni sud. Današnja nedjelja donosi prisposdobu o talentima koja se može podijeliti u tri cjeline: dijeljenje talenata; polaganje računa prve dvojice slugu; dijalog s trećim slugom. Sve završava završnim tumačenjem.

Prisposdoba počinje na neuobičajen način izrazom „doista, kao (kad) ono“ (hosper gar) te se nastavlja na prethodnu koja kao i ova govori o Božjem kraljevstvu. Odmah slijedi iznošenje činjenica. Prema Matejevom izvještaju, gospodar povjerava svoje imanje trojici slugu (robova), svakome prema njegovoj sposobnosti, te od njih zahtjeva da umnože ono što posjeduje. Iznos koji svakome povjerava je vrlo velik, jer jedan talent je vrijedio šest tisuća denara, jednak toliko radnih dana.

Polaganje računa događa se po povratku gospodara, a to je bilo „nakon dugo vremena“. Moguće je ovo povezati s ponovnim Kristovim dolaskom i kašnjenjem koje je s time povezano. Prva dvojica vode isti razgovor s gospodarom, a njihova nagrada odvija se u gospodarevoj radosti. Konačno dolazi i treći sluga. Njegov razgovor je drukčiji, a reakcija koju prepoznajemo u gospodarevoj reakciji nije toliko u tome što sluga nije dobro uložio primljeni talent, nego razlog koji sluga navodi. Sluga je gospodara smatrao strogim i pohlepnim zbog čega se bojavao moguće kazne. Gospodarov odgovor je sukladan s tom krivom pretpostavkom. Jasno je daje strogoća gospodara povezana ne toliko s nedostatkom dobiti, već s negativnim sudom o njemu.

Sukladno sa završnom Isusovom izjavom: „Doista, onomu koji ima još će se dati, neka ima u izobilju, a od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima“ i unutar eshatološkog konteksta, svi su kršćani pozvani vjerno odgovoriti na darovane Božje darove. Završna gospodareva kazna sastoji se ne samo u oduzimanju talenta, nego i u isključenju s eshatološke gozbe

Komentar evanđelja: Služba riječi, 265/11 i 277/14

<https://www.ctinsider.com>

A s kim ti bankariš?

Može nas rastužiti nečija nezahvalnost, mogu nas obeshrabriti životne poteškoće, može nas pogoditi nemili događaj. Poplava može uništiti cjeloživotni trud. Investicije mogu propasti. Ali ne smijemo plakati nad vremenom u kojemu živimo, ni nad nevoljama koje nas zateknu. Važno je učiniti ono što možemo, a Božja dividenda sigurno neće izostati. Bog je uvijek s onima koji ne posustaju pred poteškoćama, nego se hrabro pouzdaju u njegovu pomoć.

Onomu koji ima još će se dati, neka ima u izobilju

Bog obdaruje čovjeka različitim talentima. To su mogućnosti za velikodušno služenje drugima oko sebe. Bog nam je darovao bližnje da im služimo, a ne da ih iskoristimo ili zapostavimo, „zakopamo“. Ono bitno što treba shvatiti iz Isusove prisposobe ne treba tražiti u materijalnim kategorijama. Talenti još nisu nagrada i plaća s kojom možemo raditi što hoćemo ili ništa. Talenti su obveza koju treba ispuniti, zadaća koju treba izvršiti, poslanje koje treba ispuniti, povjerenje koje tek treba opravdati. Talenti su prijatelji koje

treba stvarati, djeca koju treba rađati i odgajati, roditelji koje treba pomagati, tužni koje treba obradovati, grešni kojima treba oproštenje. Bog je velikodušan u darivanju, ali je i zahtjevan u traženju računa. Čovjek se nikad ne smije predati. Ima ljudi koji se boje zasnovati obitelj i rađati djecu. Strah od budućnosti može ograničiti. Strah od rizika može blokirati. Život je kao novac, mora se neprestano ulagati i umnažati. Dobrota i vjernost su kategorije koje se ostvaruju na ljudima i među ljudima. Onaj čovjek, na primjer, koji umnoži dar pomirenja, primit će još više blagoslova za sebe i svoje. Tko ne zna dati, teško će znati i primiti. Govorim o darovima. Tko ima veliko srce za darivanje to je zato jer ne gleda samo na sebe. Zna da prava nagrada dolazi od Boga. On ima blagoslov. Ako odmah i ne dobije protuvrijednost, zadovoljstvo mu nitko ne može oduzeti.

Od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima

Što će mu se oduzeti kad nema? Ono što misli da ima. Ima onih koji misle da imaju nešto. Tko nema vjere i duha, izgubit će i ono materijalno. Od Boga smo primili dar života. Nismo stvoreni za smrti i umiranje. Nismo stvoreni da bismo bili zakopani i

<https://zenavrsna.com/>

pokopani. Oni koji svoje sposobnosti ulažu samo u materijalno, zakapaju se i krivo čine jer misle da si sami mogu osigurati svoj život, neovisno o gospodaru. Mnogi su preopterećeni svakodnevnim brigama zbog straha da neće uspjeti u životu. Neki dugo vrijeme koriste za spavanje, opet iz straha da nešto ne pogriješe. Treba znati da ovaj svijet još nije dovršen, prava budućnost mu tek predstoji. Tko je suviše zabrinut za svoj vlastiti opstanak i zbog bojažljivosti ne iskorištava darove svoga Gospodina, zakazao je poput trećeg sluga. Prispodoba pogađa one koji se žele spasiti svojom spretnošću, umjesto oslanjanjem na Božji naum. Bankarskim rječnikom Isus nas želi poučiti da pasivna pobožnost nije dovoljna za spasenje. Kršćanstvo nije samo u oprezu da se ne pogriješi, nego u djelovanju, da se napravi što više dobra. Treći sluga je ostao i bez glavnice. Istina, glavno je spasenje, ali ono se ne postiže samo za sebe nego uspješnim poslovanjem. I život možemo gledati kao glavicu.

Božja logika vremena

Vrijeme je veoma važno. Vrijeme rada je dobro vrijeme. Ne treba se uspoređivati s drugima i može se postići dvostruko. Vrijeme čekanja je varljivo. Može ostati pasivno i neiskorišteno. Život se ne može spasiti bez zalaganja. Nije važno što radimo, jesmo li u svijetu istaknuti i priznati. Sve je to za zemlju. Važno je kako radimo, makar nam se činilo da su nam mogućnosti skromne. Konačno, primili smo dar govora. Riječ je dar. Dobra riječ koju darujemo bližnjemu ima u sebi moć da izgrađuje i nikada se ne vraća besplodna.

Pripadamo zajednici, ali će se računi činiti sa svakim poje-dinačno. Svatko je osobno pozvan. Važno je odgovoriti na poziv i surađivati s milošću. Onda se sigurno može i primiti nagradu. Najednom drugom mjestu Isus kaže: „Tko nađe svoj život, izgubit će ga. A tko izgubi svoj život, sačuvat će ga za život vječni.“ Bogu hvala za sve one vođene Božjom logikom, koji su ulagali i koji ulažu svoje talente, svoje darove, mogućnosti i sposobnosti, svoju snagu i svoje zdravlje, svoje suze i svoj znoj i svoju krv. Nagradi ih ti Gospodine svojom Riječju, životom vječnim.

Služba riječi 27714

Što učiniti s povjerenim talentima?

Gospodar ne očekuje od svih jednaki rezultat, ali očekuje od svih zauzeto djelovanje.

Prispodobe koje pronalazimo u Novome zavjetu sadržajno su vrlo raznolike. Među njima ima onih koje su nadahnute svakodnevnim životom i poljodjelstvom (prispodobe o kvascu i gorušičinu zrnu), obiteljskim odnosima (prispodoba o milosrdnom ocu), neuobičajenim načinima postupanja (prispodoba o radnicima u vinogradu), ljudima čije ponašanje postaje primjer drugima (prispodoba o milosrdnom Samarijancu), odnosom prema povjerenim talentima/novcu (prispodoba o talentima) te onih koje imaju neko dublje značenje (prispodoba o mudrim i ludim djevicama). Zbog slikovitoga govora kojim su obilježene neke je prispodobe lakše, a neke teže razumjeti. Najčešće je njihov završetak otvoren, bez zaokruženog zaključka. On je ostavljen pažljivom slušatelju/čitatelju. Takav stil završetka priče omogućava daljnje razmišljanje te donošenje osobnoga zaključka o temi ili ponašanjima ispriповijedanih likova.

Velikodušni gospodar

Kod dvojice evanđelista, Mateja i Luke, pronalazimo sličnu, ali ipak sadržajno ne istovjetnu prispodobu o povjerenim talentima (Mt 25,14-30; Lk 19,12-27). U ovome razmišljanju slijedimo Matejev tekst, prema kojem gospodar talente dijeli trojici slugu, a kod Luke desetorici. Razlika je u tome što u Matejevu evanđelju svaki sluga dobiva prema svojim sposobnostima i svatko od njih polaže račun za dobiveno, a kod Luke sva desetorica dobivaju jednak iznos, a samo trojica polažu račun o dobivenom. Ovo su samo neke razlike, a ostale se mogu uočiti paralelnim čitanjem obaju tekstova. Glavnina radnje prispodobe o talentima vremenski je neprecizno određena jer gospodar prije odlaska na put doziva sluge i dijeli im talente, a po povratku traži račun od svakoga. Vrijeme njegova izbivanja, koje je trajalo dugo („nakon dugo vremena dođe“), vrijeme je djelovanja njegovih slugu s povjerenim talentima. Broj talenata koji je svaki od trojice slugu primio simbol je nevjerojatno velikog povjerenja koje gospodar svakom pojedinačno iskazuje. On ih je opunomoćio, postavio ih upraviteljima svoga novca. Da bismo

Rembrandt, *Prispodoba o talentima*, <https://parroquiadefatimamiraflores.blogspot.com>

shvatili povjerenje iskazano slugama, pomaže nam preračunata vrijednost jednog talenta i gospodarev odnos prema slugama. Jedan talent odgovara vrijednosti od oko 6000 denara. U to vrijeme jedan denar bio je dnevna plaća nekvalificiranog radnika, a taj iznos bio je dostatan i za dnevne potrebe siromašne obitelji. Osim toga, gospodar pri podjeli talenata nije izrekao ni jedan zahtjev niti je dao upute za ophođenje, ali je dao svakome prema sposobnostima. Nije nam poznato što i kako su trebali raditi. Iz prispodobe ne saznajemo detalje njihova ophođenja s povjerenim talentima, nego rezultat koji izlazi na vidjelo u trenutku kada gospodar, po povratku s putovanja, zatraži račun od svakog.

Uspješni upravitelji povjerenoga

Prvi i drugi sluga, kako nam to prispodoba prenosi, izgledaju kao uspješni upravitelji povjerenih talenata jer je svaki od njih tijekom gospodareve odsutnosti uspio udvostručiti dobiveno. Ne zna se kako ni na koji način. Vjerojatno su izvršili ono što su pretpostavljali da se od njih očekuje. Svota koju su stekli ogromna je. Gospodareva reakcija na način upravljanja prvoga i drugoga sluge identična je. Za učinjeni

posao on svakome od njih kaže „u malome si bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti“. Ovo „malo“ može se razumjeti kao takvo samo ako služi kao slika razlike između zemaljske i nebeske stvarnosti jer mogu očekivati puno više, što je izrečeno obećanjem: „nad mnogim ću te postaviti“. Obojica će biti nagrađeni zbog svoga angažmana jer su se povjerenim aktivno bavili. Pritom nije bitno koliko su stekli, već to što su se odvažili raditi i upustiti u rizik.

Čuvar povjerenoga i vjeran Zakonu

Poznato je da strah nije dobar savjetnik ni suputnik. On često paralizira, čini osobu nesposobnom za djelovanje i prihvaćanje rizika koji je u određenoj mjeri prisutan u svakoj životnoj odluci i pothvatu. Strah je ono što karakterizira trećega slugu i postaje mu izgovor za nedjelovanje. Kod uređivanja računa on vraća gospodaru onoliko koliko je primio: jedan talent. Ovaj je sluga sačuvao ono što mu je bilo povjereno. Talent je sakrio u zemlju i tako postao čuvar povjerenoga. Zakopavanje novca bio je, prema židovskoj tradiciji, siguran način njegova čuvanja, osobito u vremenima krize. Svoje nedjelovanje opravdava

strahom od gospodara i njegove strogosti. Zanimljivo je da je znao kakav je gospodar, ali se nije ponašao prema njegovu očekivanju. Da je uložio novac kod bankara, gospodar bi imao dobit od kamata. Istovremeno ovaj je sluga svojim načinom postupanja ostao u okvirima Zakona upravo zato što nije predao novac na čuvanje (usp. Pnz 23,20-21) jer to Zakon nije dopuštao. Svojim nedjelovanjem on se, može se reći, hrabro upušta u konflikt s gospodarem. On je htio sačuvati ono što je dobio, a gospodar je želio dobit.

Vrijeme čekanja vrijeme je djelovanja/rada s povjerenim talentima

Gospodar nije ni jednoga slugu pri podjeli talenata ucijenio niti obvezao na djelovanje. Svaki je slobodno mogao raspolagati s povjerenim. Što je tko napravio i kako se prema tomu odnosio pokazuje se u trenutku uređivanja računa. Tu dolazi do izražaja ono što je dio svakoga ljudskog života, a očituje se u tome da svaki čovjek za svoje djelovanje ili nedjelovanje preuzima odgovornost koja treba biti plod slobodne odluke. Raditi s povjerenim talentom ili ga sigurno pohraniti odluka je koju svatko slobodno donosi. Nije gospodar onaj koji sudi nego sluga sudi sam sebi svojim radom ili neradom i za to prima nagradu ili osudu. Ova prispodoba nije etički nauk niti

se bavi moralnim ponašanjem gospodara i slugu. Njezina je pouka skrivena u poticaju na djelovanje, na angažman kako prvih slušatelja tako i nas danas, ali i na odgovornost i slobodu. Ona nam pokazuje da čovjek svojim izborima može svjesno ili nesvjesno pogriješiti, da s povjerenim može i želi ili ne može i ne želi raditi. Bez obzira koliko dugo nema gospodara, vrijeme njegove odsutnosti ne bi trebalo biti vrijeme preživljavanja ili životarenja nego vrijeme aktivnoga djelovanja, jer prema tome sluga/čovjek ili ulazi „u radost gospodara“ ili „u tamu“ ispunjenu plaćem i škrgutom zubi. Nije važno koliko će se talenti umnožiti/povećati, važnije je odvažiti se i djelovati. Gospodar ne očekuje od svih jednaki rezultat, ali očekuje od svih zauzeto djelovanje.

Mali vjeronaučni leksikon

Nedjelja

Nedjelja, grčki, *Κυριακή ημέρα*; latinski, *dies dominica*: dan Gospodnji), glavni kršćanski blagdan, spomen Kristova uskrsnuća i njegovo tjedno slavljenje; također dan počinka. Po židovskom računanju vremena i po uzoru na svetkovine, nedjelja počinje u predvečerje slavljenjem prve Večernje. Nedjelja je dan okupljanja vjernika radi slavljenja euharistije; na to slavlje svi su vjernici obvezni. Vjernici su također obvezni suzdržati se od poslova koji im priječe sudjelovanje u euharistiji ili potreban odmor duha i tijela. Budući da je nedjelja znak prisutnosti uskrsloga Krista, preporučuje se da se nedjeljom primaju sakramenti i blagoslo-vine. Nedjelja je za kršćane kao prvi dan u tjednu spomen na stvaranje svijeta, a kao osmi dan, dan nakon židovske sedmice, dan dovršenja i eshatoloških vremena.

Nehemija

Nehemija, hebrejski, נְחֵמְיָהוּ néhemjah, *Jahve tješi*.

Sin Helkijin, rođen u Suzi u Babiloniji u petom stoljeću prije Krista. Kao pravovjerni Židov bio je peharnik kralja Artakserksa I. (465. do 424. pr. Kr.). Kad je saznao da je Jeruzalem u nevolji, tražio je dopuštenje da preuzme upravu nad gradom. Ubrzo je obnovio jeruzalemske zidine, povećao židovsko stanovništvo preselivši ga iz okolnih sela u grad. Osamostalio Judeju od Samarije. Nakon 12 godina uspješnog upravljanja vratio se na dvor perzijskog kralja. Kad je obnova došla u opasnost, 430. g. pr. Kr. ponovno je upravitelj u Jeruzalemu. Izolirao je judejsku zajednicu od ostalog svijeta kako bi sačuvao čistoću židovstva, ustrajao na strogom obdržavanju subote, obrezanja i borio se protiv mješovitih brakova.

Starozavjetna knjiga (Nehemija, kratica Neh). Opisuje obnovu jeruzalemskih zidina pod Nehemijinim vodstvom nakon povratka iz babilonskog sužanjstva, naseljavanje Jeruzalema i obnovu izraelske zajednice u društvenom i religijskom pogledu. Obnova je stavila u središte pozornosti Mojsijev zakon. Knjiga je nastala u krugu „kronističkih pisaca“ kojima se pripisuju i Ezrina knjiga te Prva i Druga knjiga ljetopisa. Konačna redakcija knjiga obavljena je potkraj IV. st. pr. Kr.

Andrija Dung-Lac i vijetnamski mučenici

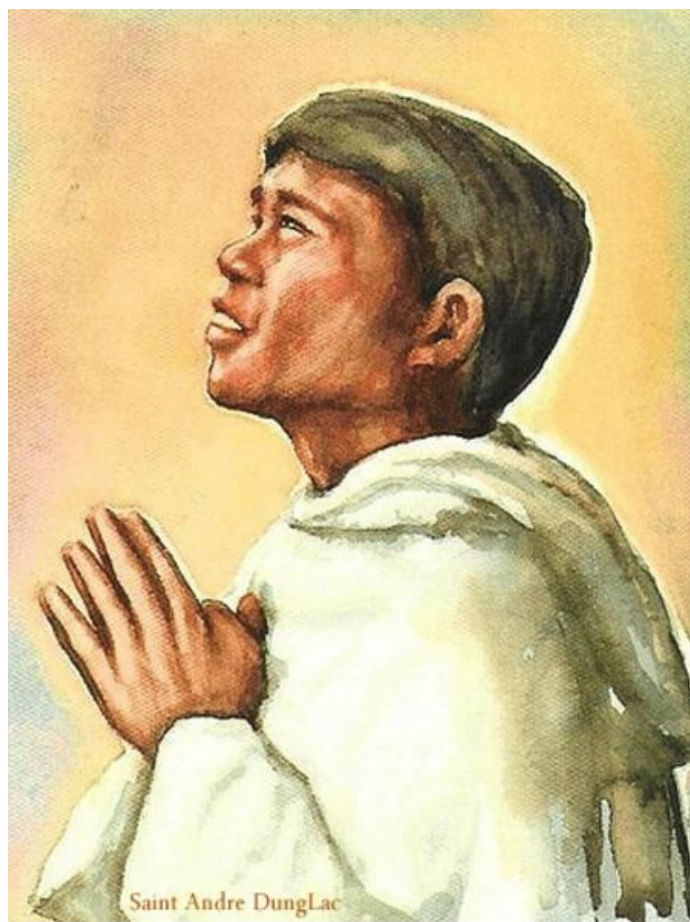
24. studenoga

Vijetnamski mučenici, poznati i kao mučenici iz Tonkina, mučenici iz Annama, mučenici iz Indokine ili Andrija Dung-Lac i drugovi, sveci su koje je kanonizirao 1988. papa Ivan Pavao II.

Povijest katoličanstva u Vijetnamu počinje 1533., kada su stigli prvi portugalski misionari. U XVII. stoljeću tamo su djelovali dominikanski i isusovački misionari. Glasoviti apostol te mlade azijske Crkve bio je francuski misionar, isusovac Alexandre de Rhodes. Kad je 1645. otac de Rhodes protjeran, u Vijetnam su dolazili misionari iz različitih redova i različitih zemalja. Naviještali su Evanđelje, okupljali vjernike, gradili crkve i organizirali domaće svećenstvo.

Razvoj kršćanstva u Vijetnamu obilježen je brojnim progonima. Od 1645. do 1886. bilo je 53 progona kršćana, u kojima je stradalo oko 113 tisuća vjernika.

Tijekom vladavine kralja Minha Mąnga, od 1821. nadalje, progoni su postali nemilosrdni. Osuđivani su na smrt i oni koji su se usudili skrivati kršćane. Neprijateljski usmjeren bio je i kralj Tụ Đức, koji je vladao od 1847. do 1883. Mrzio je sve što je europsko, ne razlikujući politiku od vjere. Ustanovio je novčanu nagradu za one koji

pomognu u hvatanju misionara, a uhvaćenim misionarima lomili su lubanje i bacali ih u rijeku. Domaće, vijetnamske svećenike i vjeroučitelje obično su zaklali. Vjernici su mogli spasiti život, ako su pred suncem pogazili križ. Postojanost i čvrstoća vijetnamskih kršćana nailazila je na strahovite kušnje i patnje. Razdvajali su obitelji, odvajali muževe od žena, djecu od roditelja, proganjali ih u daleke krajeve, oduzimali im dobra. Okrutnost mučitelja očitovala se na različite načine. Mučenicima su odrubljivali glave, razapinjali ih, davili, pilili, izvrgavali groznim mukama u zatvorima ili rudnicima. Mnoge od tih brojnih mučenika Crkva je uzdigla na oltar kao blaženike i junake vjere, 1900., 1906., 1909. i 1951. Od tih blaženika izabrano je 117 istaknutih mučenika, koje je svetima 19. lipnja 1988. u Rimu proglasio papa Ivan Pavao II., u nazočnosti tisuća Vijetnamaca, raseljenih diljem svijeta.

Među vijetnamskim svecima mučenicima nalazi se 8 biskupa, 50 svećenika i 59 laika. Od toga su njih 96 Vijetnamci, 11 Španjolci, a 10 Francuzi. Među laicima je 16 vjeroučitelja, jedna majka, četiri liječnika, šest vojnika te mnogi očevi obitelji. Uz parišku Družbu inozemnih misija (Missions Etrangères de Paris) bilo je vezano 58 mučenika, a uz dominikansku obitelj 59. Pogubljeni su na razne načine. Sedamdesetpetorici mučenika odrubljena je glava, dvadeset dva su zaklana, šest je spaljeno, petorici su rastrgali udove, a devetorica su umrla u tamnici od mučenja. Premda se ne zna gdje su pokopani, uspomena na njih itekako je živa među vijetnamskim vjernicima.

Smatra se da je za Krista Gospodina u Vijetnamu minulih stoljeća i desetljeća život položilo između 130 i 300 tisuća vjernika. Progoni i pokolji kršćana bili su posebno žestoki u XVII. i XIX. stoljeću, a potom u vrijeme komunističkih čistki u XX. stoljeću.

Prvi na listi od 117 mučenika obično se nalazi **Andrija Dung-Lac** (Anrê Trần An Dũng Lạc), prvi vijetnamski vjeroučitelj i svećenik.

Rođen je 1795. u pokrajini Bắc Ninh, u poganskoj, siromašnoj obitelji, koja je njegov odgoj povjerila jednom vjeroučitelju u misiji Vinh-Tri. Tamo je kršten i kasnije postao vjeroučitelj. Nastavio je studij teologije, zaređen je 1823. za svećenika i djelovao je kao župnik u različitim krajevima. Mnogo puta je bio uhićen za progona kralja Minha Mạnga, ali su ga svaki

puta otkupili mandarini uz pomoć mjesnih kršćana. On je zatim nastavljao djelovati među vjernicima i pripremao ih za sakramente unatoč mnogim opasnostima. Ponovno je uhićen 10. studenoga 1839., ali je oslobođen kad je za njega plaćeno 200 srebrnjaka, prikupljenih od kršćana. Dok je prelazio rijeku u čamcu, prepoznao ga je tajnik šefa policije i uzviknuo: "Uhvatio sam učitelja vjere!" Odveden je u zatvor u Hanoiu i 16. studenoga 1839. podvrgnut ispitivanjima i mučenjima. Više puta su od njega tražili da pogazi i obeščasti križ. Ostao je nepokolebljiv u vjeri pa je osuđen na smrt. Odrubljena mu je glava 21. prosinca 1839.

Ostalih 116 svetih vijetnamskih mučenika završili su svoj mučenički život na različitim mjestima i u različito vrijeme. Spomenimo barem imena osam vijetnamskih biskupa mučenika. To su dominikanci Jerónimo Hermosilla, Valentín Berrio Ochoa, Domingo Henares, Ignacio-Clemente Delgado Cebrián, José María Díaz Sanjurjo i José Melchór García-Sampedro Suárez te pripadnici Družbe inozemnih misija iz Pariza Pierre-Rose-Ursule Dumoulin-Borie i Étienne-Théodore Cuenot.

Vijetnamskim mučenicima posvećene su mnoge župe i crkve diljem svijeta, naročito u Sjedinjenim Državama i Kanadi. Prema posljednjim podacima u Vijetnamu danas u izuzetno teškim uvjetima živi i djeluje oko 6 milijuna katolika. Ovo je prilika da ih se sjetimo u našim molitvama!

<https://www.velecasnisudac.com>

NAŠI POKOJNI

IVICA BOŠKOVIĆ

PU istarska, Marinci, 19. studenoga 1991.

MIROSLAV PAP

PU vukovarsko - srijemska, Marinci, 19. studenoga 1991.

ANTUN SOLOMUN

PU sisačko - moslavačka, nepoznato, 19. studenoga 1991.

NIKŠA BOŽANIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Nijemci, 19. studenoga 1991.

TOMISLAV HEGEDUŠ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

ZVONKO BAN

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MILORAD BEG

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MIROSLAV BLAŠKOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

JOSIP BRADARIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MILAN GREJZA

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

BRANKO LUKENDA

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

ANDRIJA MOKOŠ

PU primorsko - goranska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

JOSIP REP

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DRAGUTIN ŠAVORIĆ

PU varaždinska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DOMINIK ŽERAVICA

PU istarska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DAMIR ŽIVKOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 19. studenoga 1991.

DUŠKO BOŠNJAK

PU osječko - baranjska, Osijek, 19.studenoga 1991.

IVAN HIŽMAN

PU međimurska, Vukovar, 19.studenoga 1991.

STANKO DUVNJAK

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MILAN IVANKOVIĆ

PU osječko - baranjska, Antunovac, 20. studenoga 1991.

SLAVKO ŠANTEK

PU varaždinska, Borovo Naselje, 20. studenoga 1991.

MARKO PRGOMET

PU osječko - baranjska, Ernestinovo, 20. studenoga 1991.

DRAGO STARČEVIĆ

PU osječko - baranjska, Ernestinovo, 20. studenoga 1991.

VLADO ZETOVIĆ

PU osječko - baranjska, Ernestinovo, 20. studenoga 1991.

MIJO DUMBOVIĆ

PU sisačko - moslavačka, Mošćenica, 20. studenoga 1991.

IVICA JURAŠINOVIĆ

PU sisačko - moslavačka, Mošćenica, 20. studenoga 1991.

KREŠIMIR ARNOLD

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 20. studenoga 1991.

MARKO BOSAK

PU varaždinska, Ovčara, Vukovar, 20. studenoga 1991.

STANKO DUVNJAK

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 19. studenoga 1991.

MILENKO GALIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 20. studenoga 1991.

TOMO JAMBOR

PU varaždinska, Ovčara, Vukovar, 20. studenoga 1991.

JOSIP, KAPUSTIĆ

PU varaždinska, Ovčara, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVAN MIŠIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Ovčara, Vukovar, 20. studenoga 1991.

DRAŽEN ŠTEFULJ

PU međimurska, Vukovar 20. studenoga 1991.

BORISLAV KOSTOVIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

TOMISLAV, BOSANAC

PU istarska, Pripadnik Civilne zaštite, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVAN CRNJAC

PU brodsko - posavska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVICA HORVAT

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVICA JEZIDŽIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

VJEKOSLAV KATIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

SALVADOR RIMAC

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

LJUBOMIR JALŠOVEC

PU međimurska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

ANTUN MUTVAR

PU međimurska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

IVAN OREŠKI

PU međimurska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

DARKO TIŠLJARIĆ

PU međimurska, Vukovar, 20. studenoga 1991.

ALOJZ ŠKODA

PU koprivničko - križevačka, Pakrac, 22. studenoga 1991.

ANTO MARKIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vođinci, 23. studenoga 1991.

BOŽIDAR JAMBREŠIĆ

PU koprivničko - križevačka, Trojstveni Markovac, 23. studenoga 1991.

POČIVALI U MIRU